

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 30 stycznia 2020 r., znak (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. odmówił I. Z. prawa do zasiłku chorobowego za okres niezdolności do pracy od 1 do 18 grudnia 2019 r. – przypadającej po ustaniu tytułu ubezpieczenia. W uzasadnieniu decyzji Zakład Ubezpieczeń Społecznych wskazał, że z posiadanych przez zakład informacji wynika, że w dniu 30 listopada 2019 r. ustał tytuł ubezpieczonej do ubezpieczenia chorobowego, a od 1 grudnia 2016 r. ubezpieczona kontynuowała pracę u dotychczasowego pracodawcy i jednocześnie świadczyła pracę na rzecz innego zleceniodawcy. To oznaczało, że ubezpieczonej nie przysługiwał zasiłek chorobowy za okres od 1 grudnia 2016 r. z tytułu niezdolności do pracy, z powodu podjęcia przez nią pracy zarobkowej. Zdaniem ZUS wyczerpało to dyspozycję normy art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. Nr 60, poz. 636).

W odwołaniu od decyzji ubezpieczona podała, że w okresie od 25 listopada 2019 r. do dnia 18 grudnia 2019 r. przebywała w sanatorium i posiadała w tym czasie zwolnienie lekarskie. Nie wykonywała w tym czasie żadnej pracy zarobkowej. Wskazała, że zawarła ze (...) Przedsiębiorstwem (...) umowę zlecenia, obowiązującą od 1 grudnia 2019 r., ponieważ nie miała po 30 listopada 2019 r. innego tytułu do ubezpieczenia społecznego.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. wniósł o jego oddalenie z uzasadnieniem analogicznym, jak w decyzji.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

I. Z. była zatrudniona w (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S. w okresie od 2 września 2016 r. do 30 listopada 2019 r. na podstawie umowy o pracę, w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowisku kierowcy autobusu.

I. Z. zawarła również ze (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w S. umowę zlecenia, która została zawarta na okres od 1 stycznia 2018 r. do 31 grudnia 2019 r. i od 1 stycznia do 31 grudnia 2020 r., której przedmiotem było prowadzenie autobusu miejskiego.

Bezsporne, a nadto: świadectwo pracy – k. 4, zaświadczenie o zatrudnieniu k. 5, przesłuchanie ubezpieczonej – k. 25.

Częstotliwość wykonywania zlecenia na rzecz (...) Przedsiębiorstwa (...) była ustalana na bieżąco, telefonicznie. Wynagrodzenie było liczone na podstawie stawki godzinowej – za każdą przepracowaną godzinę.

Dowód: przesłuchanie ubezpieczonej – k. 25.

W okresie od 24 listopada 2019 r. do 17 grudnia 2019 r. I. Z. przebywała w sanatorium poza S., gdzie odbywała rehabilitację leczniczą w ramach prewencji rentowej ZUS. O swojej nieobecności poinformowała wcześniej zleceniodawcę. Pod koniec pobytu w sanatorium zgłosiła się telefonicznie do zleceniodawcy, aby ten zlecił jej jakąś pracę na czas po jej powrocie do S..

W okresie od 24 listopada 2019 r. do 17 grudnia 2019 r. I. Z. nie wykonywała żadnych czynności na rzecz (...) Przedsiębiorstwa (...). Po powrocie z sanatorium pierwsze zlecenie otrzymała dopiero na dzień 20 grudnia 2019 r. i przepracowała 5-6 dni do końca roku. W październiku, listopadzie i grudniu 2019 r. I. Z. nie otrzymała żadnego wynagrodzenia.

Dowód: informacja o przebytej rehabilitacji k. 7, przesłuchanie ubezpieczonej – k. 25.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonej okazało się uzasadnione.

Przedmiot sporu w niniejszej sprawie stanowiło prawo ubezpieczonej do zasiłku chorobowego za okres od 1 do 18 grudnia 2019 r. Ubezpieczona twierdziła, że w tym okresie nie prowadziła żadnej działalności zarobkowej, ponieważ przebywała na rehabilitacji w sanatorium i nie była w ogóle w miejscowości, gdzie miałaby świadczyć pracę. Z kolei organ rentowy stał na zupełnie przeciwnym stanowisku, a mianowicie takim, że ubezpieczona w tym spornym okresie wykonywała działalność zarobkową.

Stan faktyczny w sprawie Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów i przesłuchania ubezpieczonej. Był bezsporny w zakresie okoliczności dotyczących zatrudnienia ubezpieczonej do dnia 30 listopada 2019 r. Spór dotyczył tego, czy w okresie od 1 do 18 grudnia 2019 r. wykonywała działalność zarobkową w rozumieniu art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. Nr 60, poz. 636), co miałyby prowadzić do pozbawienia prawa do zasiłku chorobowego za powyżej wskazany okres.

Organ rentowy prawidłowo obrał za podstawę prawną decyzji art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy zasiłkowej, a nie art. 17 ust. 1 ustawy.

Zgodnie z art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, zasiłek chorobowy z tytułu niezdolności do pracy powstałej w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego, jak i z tytułu niezdolności do pracy powstałej po ustaniu tytułu ubezpieczenia, nie przysługuje za okres po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego, jeżeli osoba niezdolna do pracy podejmuje lub kontynuuje działalność zarobkową stanowiącą tytuł do objęcia obowiązkowo lub dobrowolnie ubezpieczeniem chorobowym albo zapewniającą prawo do świadczeń za okres niezdolności do pracy z powodu choroby.

Pamiętać należy, że świadczenia z ubezpieczenia społecznego mają na celu zapewnienie środków utrzymania ubezpieczonemu, który z różnych powodów nie ma w danym okresie możliwości uzyskiwania dochodu z działalności wykonywanej osobiście, niezależnie od tego, na jakiej podstawie. Analogiczną funkcję pełni zasiłek chorobowy zastępujący utracony zarobek. W trafnym orzeczeniu z dnia 4 czerwca 2012 roku wydanym w sprawie o sygnaturze akt I UK 13/12 Sąd Najwyższy wyjaśnił, że ryzykiem chronionym jest w tym przypadku niemożność wykonywania (kontynuowania lub podjęcia) każdej działalności zarobkowej, zarówno tej, której wykonywanie dawało tytuł do objęcia ubezpieczeniem, jak i wykonywanej równoległe z taką działalnością, a ponadto jakiejkolwiek nowej działalności dającej źródło utrzymania. W uzasadnieniu cytowanego wyroku Sąd Najwyższy rozważał zastosowanie przepisu art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa w kontekście niezdolności do pracy po ustaniu zatrudnienia, podczas gdy ubezpieczony miał jednocześnie zarejestrowaną działalność gospodarczą. Trafnie zwrócił uwagę, że wpis do ewidencji działalności gospodarczej ustanawia jedynie domniemanie jej prowadzenia, które może zostać obalone przez wykazanie, że przedsiębiorca nie wykonuje w związku z tym żadnych czynności. W razie potwierdzenia tej okoliczności tytuł do ubezpieczenia nie powstaje, pomimo istnienia ku temu formalnej podstawy.

Nadto Sąd Najwyższy podkreślił, że „zasiłek nie przysługuje jedynie w okresie trwania wymienionych w nim [w art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy] okoliczności”.

Pojęcie „innej działalności zarobkowej” z art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy musi przejawiać się rzeczywistą aktywnością ubezpieczonego ukierunkowaną na uzyskanie zarobku (tak wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach, III AUa 67/99, OSA 2000/7-8/37). Potwierdzają to poglądy prezentowane przez Sąd Najwyższy w uzasadnieniu uchwały z dnia 30 sierpnia 2001 r. (III ZP 11/01, OSP 2002/1/18) oraz Sąd Apelacyjny w Białymstoku w wyroku z dnia 27 lutego 2001 r. (III AUa 91/01, OSA 2001/11/42).

W rozpoznawanej sprawie faktem było to, że w okresie od 1 do 18 grudnia 2019 r. obowiązywała umowa zlecenia, którą ubezpieczona I. Z. zawarła ze (...) Przedsiębiorstwem (...) i na podstawie której ubezpieczona miała wykonywać

czynności kierowcy autobusu miejskiego. Oczywistym jest (i nie wymaga szerszej analizy), że wykonywanie umowy zlecenia, na podstawie której zleceniobiorca świadczy czynności kierowcy autobusu stanowi pracę zarobkową w rozumieniu art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa. Stwierdzić jednak należało, że pomimo obowiązywania takiej umowy, ubezpieczona I. Z. faktycznie nie wykonywała w okresie od 1 do 18 grudnia 2019 r. działalności zarobkowej w rozumieniu art. 13 ust. 1 pkt 2 wspomnianej wyżej ustawy, ponieważ nie wykonywała żadnych czynności w celu realizacji umowy.

Sąd ustalił bowiem, że ubezpieczona w tym spornym okresie nie wykonywała żadnej działalności, które miałyby stanowić wykonanie zobowiązania wynikającego ze wspomnianej umowy zlecenia. Nie mogła nawet tego uczynić, ponieważ jej miejscem pracy był S., a w tym okresie przebywała poza S. – przebywała w sanatorium, gdzie od końca listopada do 17 grudnia 2019 r. odbywała rehabilitację. W końcu, nie otrzymała żadnego wynagrodzenia za okres od października do końca grudnia 2019 r. włącznie. Sąd ustalił również, że ubezpieczona zaczęła wykonywać umowę zlecenia dopiero 20 grudnia 2019 r. i pracowała przez kolejne 5-6 dni do końca roku. Z tego wynikało, że I. Z. w spornym okresie nie wykonywała faktycznie działalności zarobkowej. Fakty te wynikają wprost z analizy zaświadczenia (...) Przedsiębiorstwa (...) i przesłuchania ubezpieczonej. Ubezpieczona obaliła więc domniemanie, jakoby w okresie obowiązywania umowy zlecenia faktycznie wykonywała działalność zarobkową.

Pojęcie „wykonywania, kontynuowania działalności zarobkowej” nie jest równoznaczne z pozostawaniem w stosunku pracy czy też, jak w tej sprawie, pozostawaniem w stosunku zobowiązaniowym, którego źródłem jest umowa zlecenia. Wykonywanie (czy też kontynuowanie) działalności zarobkowej polega na faktycznym wykonywaniu pracy (w przypadku zawarcia umowy o pracę) albo wykonywaniu zlecenia (w przypadku zawarcia umowy zlecenia). Chodzi o faktyczne wykonywanie czynności stanowiące przedmiot świadczenia odpowiednio pracownika albo zleceniodawcy, które stanowi przedmiot umowy. (por. Wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 6 czerwca 2001 r., sygn. akt III AUa 2704/00).

Reasumując sąd uznał, że ubezpieczona nie wykonywała w okresie od 1 grudnia do 18 grudnia 2019 r. żadnych czynności w ramach umowy zlecenia łączącej ją ze (...) Przedsiębiorstwem (...), przez co nie doszło w rzeczywistości do kontynuowania przez nią działalności zarobkowej w rozumieniu art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa. Nie posiadała wówczas także jakiegokolwiek innego tytułu do ubezpieczenia chorobowego, czy to obowiązkowego, czy to dobrowolnego, wobec czego nie zaktualizowała się przesłanka odmowy wypłaty świadczenia określona w przywołanym przepisie. Nie zaszyły również inne okoliczności uzasadniające pozbawienie ubezpieczonej prawa do zasiłku chorobowego, wobec czego decyzja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. nie miała merytorycznego uzasadnienia.

W konsekwencji sąd uwzględnił odwołanie w całości i w oparciu o treść art. 477¹⁴ § 2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. i orzekł o przyznaniu ubezpieczonej prawa do zasiłku chorobowego za okres od 1 do 18 grudnia 2019 r.

ZARZĄDZENIE

1.(...)

2. (...)

3. (...)

1 października 2020 r.